



ירושלים, יי בטבת, תשס"ו

10 בינואר, 2006

חוזר מס' ח-06-2179

(9416.doc)

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: טיפול חשבונאי בתביעות תלויות

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בקשר לתביעות תלויות (עמוד 11.1-663, סעיף 47.ב.), מבוססות על תקנות ניירות ערך החלות עליהן. מטרת התיקון להוראות היא קביעת עקרונות ליישום ההוראות הקיימות לגבי הטיפול החשבונאי בתביעות תלויות בדוח כספי של תאגיד בנקאי לשנת 2005 ואילך. העקרונות הנ"ל מבוססים על התקינה החשבונאית בארה"ב (SFAS 5: Accounting for Contingencies).

2. לאחר התייעצות בוועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל ובוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות תיקנתי את ההוראות כמפורט להלן.

התיקון להוראה

3. בעמוד 11.1-663 (התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות), אחרי סעיף 47.א. יבוא:
(א) יובאו פרטים בדבר תביעות שהוגשו נגד התאגיד הבנקאי ואשר בקשר אליהן לא נעשתה הפרשה מלאה וסכומן של תביעות אלה.

4. בעמוד 11.1-663 (התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות), במקום סעיף 47.ב.(1)(ב) עד (ד) יבוא:

- (ב) בוטל.
- (ג) בוצעה הפרשה לתלויות וקיימת בשל אותן תלויות חשיפה נוספת שאפשרות התממשותה אינה קלושה, או לא בוצעה הפרשה לתלויות שאפשרות התממשותן אינה קלושה, יובאו פרטים בדבר התלויות האמורות ויצוין סכום החשיפה הנוספת; ניתן לציין בסכום אחד חשיפה בשל תלויות בעלות מהות זהה.

(ד) בוצעה הפרשה לתלויות וקיימת בשל אותן תלויות חשיפה נוספת שאפשרות התממשותה קלושה, או לא בוצעה הפרשה לתלויות שאפשרות התממשותן קלושה, אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולות התאגיד הבנקאי במתכונתו הקיימת - יובאו פרטים בדבר התלויות או החשיפה לפי העניין; ניתן לציין בסכום אחד חשיפה נוספת בשל תלויות בעלות מהות זהה.

דברי הסבר

התאמת הוראות הדיווח לציבור לתיקונים בסעיפים אלו בתקנות ניירות ערך.

5. בעמודים 11.2-11.1-663, אחרי סעיף 47.ב.1(ה) יבוא:

"(ו) הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות (Litigation, Claims and Assessments) תלויות (להלן בסעיפים קטנים (ז) עד (יד) – תביעות תלויות), בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים יערך לפי תקן אמריקאי SFAS 5: Accounting for Contingencies וההוראות הנלוות אליו.

(ז) חוות דעת לגבי תביעות תלויות, שעליהן נסמכת הנהלת תאגיד בנקאי, לצורך דוח כספי של תאגיד בנקאי, תקבע את ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות התלויות באופן שיאפשר טיפול חשבונאי נדרש לפי הוראות SFAS 5 (צפוי - Probable, אפשרי - Reasonably Possible, קלוש - Remote).

התביעות תסווגנה בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:

(1) צפוי – ההסתברות מעל ל-70%.

(2) אפשרי – ההסתברות מעל ל-20% וקטנה או שווה ל-70%.

(3) קלוש – ההסתברות קטנה או שווה ל-20%.

(ח) בדוח הכספי יצוין כי לדעת הנהלת התאגיד הבנקאי, המסתמכת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

(ט) כאשר בדוח כספי של תאגיד בנקאי ישנה התייחסות לתוצאות תביעה תלויה כנגד הבנק ו/או חברות בת שלו, הבנק יציג את ההערכה של הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים. בנוסף, הוא רשאי להסתמך גם על אחרים, כגון: הנהלת חברה בת ויועציה המשפטיים.

(י) תביעות רגילות ותביעות שאושרו כתביעות ייצוגיות:

רק במקרים נדירים, רשאי תאגיד בנקאי לקבוע בדוח כספי, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ותביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

(יא) תביעות שהוגשו בקשות לאישורן כייצוגיות:

- (1) בארבעה דוחות כספיים (כולל דוח שנתי אחד) של תאגיד בנקאי, שיפורסמו לאחר שהוגשה תביעה עם בקשה להכרתה כייצוגית, רשאי תאגיד בנקאי ליישם את האמור בסעיף (י) לעיל. חישוב תקופת הזמן הנ"ל לא יקח בחשבון תקופה שבה עוכבו הליכים לפי החלטה של בית משפט.
- (2) לאחר התקופה שנקבעה בסעיף קטן (1) לעיל, רק במקרים נדירים רשאי תאגיד בנקאי ליישם את האמור בסעיף (י) לעיל.
- (יב) האמור בסעיפים (י) - (יא) לא יחול על בקשה לאישור תביעה כתביעה ייצוגית וגם לא על תביעה שאושרה כייצוגית, אם היא מתייחסת לנזק בגין זיהום סביבתי.
- (יג) **תביעות נגד חברות כלולות:**

- (1) הנהלת תאגיד בנקאי תפנה תשומת ליבן של החברות הכלולות להוראות האמורות של המפקח על הבנקים. זאת, לגבי התביעות נגד חברות כלולות שלדעת הנהלת התאגיד הבנקאי נדרשת התייחסות אליהן בדוח הכספי של הבנק.
- (2) כאשר הפניה נסמכת על הסכם הרכישה של מניות החברה הכלולה על ידי התאגיד הבנקאי, תיכלל עובדה זו בפניה.
- (יד) **הפרשה בגין תביעה תלויה לפי הוראה של המפקח על הבנקים:**

תביעה תלויה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי התאגיד הבנקאי נדרש להשיב כספים, תסווג כצפויה ותערך בגינה הפרשה בגובה הסכום שהתאגיד הבנקאי נדרש להשיב. מובהר כי הפרשה זו כשלעצמה איננה פוגמת בזכות או ביכולת של התאגיד הבנקאי לפעול בכל דרך שימצא לנכון כדי לזכות בתביעה.

דברי הסבר

התיקונים נדרשים לצורך:

- (1) הבהרת היישום של הוראות SFAS 5 בדבר חשבונאות תלויות בדוח כספי של תאגיד בנקאי בהתייחס לתלויות משפטיות.
- (2) קביעת הקלות כדי לסייע לתאגידי הבנקאיים וליועציהם המשפטיים בתהליך ההתאמה של הפרקטיקות הקיימות בישראל לסטנדרטים שנקבעו ע"י התקינה האמריקאית (יצוין שתקינה זו נקבעה בשנת 1975 ולענין התביעות המשפטיות התלויות כמעט שלא תוקנה מאז).

תחילה

6. הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים, החל מהדוח ליום 31.12.05.

הוראות מעבר לשנת 2005

7. בסעיף 47.ב.(1)(יא)(2) במקום "רק במקרים נדירים", ייכתב "יש מקרים בהם".

הוראות מעבר לשנים 2005 ו-2006

8. בהתייחס לתביעות שאפשרות התממשותן אינה קלושה, כאמור בסעיף 47.ב.(1)(ג), תאגיד בנקאי רשאי:

- א. לגבי תביעות שסכום כל אחת מהן אינו עולה על 2 מיליון ש"ח, לא ליישם את האמור בסעיף.
- ב. לגבי תביעות שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח, להציג בסכום אחד את סכום החשיפה הנוספת בגינן.

9. תאגיד בנקאי העומד בפני קשיים מיוחדים ביישום ההוראות החדשות יפנה אל מר מ. שפיגל סגן המפקח על הבנקים כדי לקבל הנחיות ספציפיות.

עדכון הקובץ

10. מצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(1/06) [3] 663-11.1	(10/02) [2] 663-11.1
(1/06) [1] 663-11.2-11.3	-----
* (11/00) [11] 663-12	* (11/00) [11] 663-12
* (1/05) [2] 699-39	* (1/05) [2] 699-39
(1/06) [2] 699-40	(3/05) [1] 699-40
(1/06) [1] 699-41	-----

* עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

בכבוד רב,

יואב להמן

המפקח על הבנקים